

Megelőzve a törvényt

A gépkocsi — emlegetjük gyakran — „veszélyes üzem”. S amikor erről beszélünk, többnyire csak a járművezetés baleseti lehetőségeire gondolunk. Jóval kevesebb szó esik arról — talán eszünkbe sem jut —, hogy a pilótaélet egyébként is minden, csak nem leányálmom. A kerekék fölötti szolgálat marja, pusztítja, olykor tönkre is teheti az embert.

Igen meglepő, amit Füle István, a Mátra Volán Egri Üzemességének igazgatója mond: noha ezerhatszáz körüli létszámukhoz képest meglehetősen kevés a csökkenő munkaképességű kollégája, a foglalkozási megbetegedések átszámában nem az egészségre értelmesebb minősített munkahelyeken jelentkeznek. Sokkal inkább a sofőrök körében! A jelenleg 70 körüli „rehabilitált” dolgozó korábban zömmel buszon, teherautón ült, innen került mostani megfélemlő, könnyebb beosztásába. Ahol a valamikori „fakarusok”, a fűthetetlen vezetőlülék nyomait, a mozgásszervi károsodásokat s a „csavargó” életmód viszontagságos étkézei által kiváltott gyomorpanaszokat a legjobb igyekezettel sem lehet velük elfeledtetni.

Segíteni a bajba jutottakat

— Gépkocsivezetőink mellett — folytatja az egri igazgató — elsősorban a rakedők, szerelők egészségkárosodása számottevő. Mert az autós sokszor kísérővel járja az utat, s gyakran a javítóknak is ki kell mozdulnia egy-egy komolyabb hibához, mentéshez. No meg aztán a kényelmesebb műhely ajtaja sincs mindig zárva, a már korszerűbb helyiségeket, szarnokokat is szükséges olykor szellőztetni. A légszerével együtt viszont a meleg is kiszökik. A huzatos, hideg

munkahelyeken pedig igazán nem nehéz megbetegedni.

Mindezek figyelembevételével igyekeznek ügyelni társaikra, valamennyi rászorulóknak iparkodnak mielőbb olyan más feladatokat adni, amelyek a korábbiaknál kevésbé megterhelők s még a legrosszabb esetben is a legkevesebb fizetéscsökkenéssel járnak.

Nem panaszoknak

— Persze — ahogyan a vezető magyarázza — a cselekvés, a megoldás korántsem egyszerű. Gondot okoz a megyei vállalat egri körzetében is, hogy a bajba jutottak jobbra alacsony iskolai végzettségűek, egy-szakmájúak s negyven- vagy ötvenévesnél idősebbek. Mindez pedig akadályt jelent az elhelyezésben, az át-képzésben. Nem lehet mindenkiből kocsiszivsgáló, garázs-mester, jegyellenőr, de még portás sem. Így jutottak arra az elhatározásra, hogy az üzemegységben is képződő rehabilitációs alapról külön műhelycsoportot létesítenek a Mátra Volán központi telepén. Másfél millió forintot költséggel, tulajdonképpen még tavaly év végén elkészült a 136 négyzetméteres munkahely, amit már használhat is 15 dolgozójuk. Több műszakos foglalkoztatással pedig — ne legyen szükség erre — jóval nagyobb számban is elférnek.

— Főállású orvossal, három asszisztensnővel működő üzemi rendelőnk a kötelező vizsgálatok, a szűrés mellett éppen mostanában próbáljuk a különféle kezelésekre, a fizioterápiára is alkalmassá tenni. A már régebben kialakított — akár egy kisebb településnek is becsületére váló — helyiségben már csaknem együtt van minden elközelítéskor megvalósításához. Ugyanekkor lényegében más szociális lé-

tesítményeink, a kondicionálóterem, a szauna, a szolárium is az egészség megőrzését, visszanyerését szolgálják.

Érthető, ha kedvező e törekvések fogadtatása. A egykori egercsehi szerelő, Molnár László, vagy a társa, Szamosközi István elégedetten beszéli új munkahelyén — a rehabilitációs műhelyben —, hogy itt már szinte mindenféle különösebb fizikai erőfeszítés nélkül dolgozhat. A volánnál 37 esztendő telt Baranyi László sem panaszodik azért, hogy jelenleg „csak” szaunakezelő, amolyan „üzemi fürdőmester”. Reméklő beilleszkednek megváltozott környezetükbe.

Kétszeresen hasznos

Ami még örvedetesebb az egri üzemegység erőfeszítései nem egyedüliek a Mátra Volánnál. Mint a vállalat központi munkaügyi, munkavédelmi és szociálpolitikai osztályának vezetője, Mezei Lajos összegezi: már ama bizonyos törvény megjelenése előtt fontosnak tartották a rehabilitációt, s bírság kifizetés helyezésére nélkül is teremtettek volna sajátos lehetőségeket a csökkent munkaképességűek foglalkoztatására. Egert is megelőzve, előbb a hatvani, majd a gyöngyösi üzemegységben teremtettek hasonló körülményeket, s így napjainkban már mintegy 90 a rehabilitáltak száma.

A rehabilitációs műhelyekben fődaráb-, illetve alkatrészcseréket végeznek. Kétszeresen is hasznos tehát, amit itt csinálnak. Egyrészt visszaadják az emberek alkotókedvét, másrészt tekintélyes értéket is teremtenek. Ennélfogva azon vannak, hogy a megyei vállalatnál évente képződő 700 ezer forint körüli alap a jövőben is hasonlóan kamatozzék.

Gyóni Gyula